

Μη κατανοητή και πρωτοφανής η πρωτοβουλία του Πατρ. Ιεροσολύμων

[Πατριαρχία](#) / [Οικουμενικό Πατριαρχείο](#)

Ως μη κατανοητή και πρωτοφανή στην Εκκλησιαστική ιστορία χαρακτηρίζει την πρωτοβουλία του Πατριάρχη Ιεροσολύμων για σύγκληση Πανορθόδοξης Συνόδου ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος ενώ εκ παραλλήλου επισημαίνει ότι οι Πανορθόδοξες Συνάξεις συγκαλούνται μόνο από τον εκάστοτε Οικουμενικό Πατριάρχη, άλλωστε είναι ένα από τα προνόμιά του.

Στη συνέχεια ο κ.κ. Βαρθολομαίος απευθύνει το κρίσιμο ερώτημα τί θετικό θα προκύψει από μία Σύναξη Προκαθημένων που θα είναι όλοι απροετοίμαστοι;

Αναλυτικότερα ο Οικουμενικός Πατριάρχης αναφέρει, “Μακαριώτατε καί Ἁγιώτατε Πατριάρχα Ἱεροσολύμων καί πάσης Παλαιστίνης, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητέ καί περιπόθητε ἀδελφέ καί συλλειτουργέ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Θεόφιλε, τὴν Ὑμετέραν γερασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἐλάβομεν καί μετ’ ἐκπλήξεως οὐ μικρᾶς ἀνέγνωμεν τό ἀπό 11ης Δεκεμβρίου 2019 Γράμμα τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, δι’ οὗ καλεῖτε τὴν ἡμετέραν Μετριότητα εἰς συνάντησιν τῶν Ὁρθοδόξων Προκαθημένων ἐν τόπῳ τῆς Ὑμετέρας δικαιοδοσίας πρὸς διαβούλευσιν «διὰ τὴν διατήρησιν τῆς μεταξύ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν Εὐχαριστιακῆς ἐνότητος». Τὴν ἔκπληξιν, ἵνα μὴ εἴπωμεν τὴν κατάπληξιν ἡμῶν, ἐκ τοῦ ὡς ἄνω Γράμματος τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος προκαλοῦν αἱ ἀκόλουθοι

παρατηρήσεις:

Ἐν πρώτοις ἐκπλησσόμεθα οὐχί εὐχαρίστως ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι διὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν μακραίωνα ἱστορίαν τῶν δύο ἡμετέρων Πατριαρχείων τό ὀρθῶς ἐπιγραφόμενον «Ἑλληνορθόδοξον Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων» ἀλληλογραφεῖ μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου εἰς γλῶσσαν ξένην πρὸς τὴν μητρικὴν ἡμῶν τοιαύτην, ὡς ἐάν ἔπαυσεν αἴφνης νά αἰσθάνηται τοῦτο ὄμαιμον καί ἀνήκον μεθ' ἡμῶν εἰς τό αὐτό ἱστορικόν καί μαρτυρικόν Γένος, εἰς τό ὁποῖον μάλιστα ἡ Θεία Πρόνοια ἀπό αἰώνων ἐνεπιστεύθη τὴν φύλαξιν τῶν ἱερῶν Προσκυνημάτων τῆς Ἁγίας Γῆς διὰ τῆς Ἀγιοταφτικῆς Ἑμῶν Ἀδελφότητος. Ξενίζει μεγάλως ἡ τοιαύτη στάσις καί ἐνέργεια Ἑμῶν πάντας ὅσοι γνωρίζουν τοὺς ἀγῶνας τῶν ἀοιδίμων Προκατόχων τῆς Ἑμετέρας Μακαριότητος, οἵτινες ἀντέστησαν σθεναρῶς κατὰ τῶν γνωστῶν ἐκ τῆς Ἱστορίας προσπαθειῶν διεισδύσεως εἰς τοὺς Ἁγίους Τόπους ξένων πρὸς τό ἡμέτερον Γένος δυνάμεων. Τί, ἄραγε, ὠδήγησε τὴν Ἑμετέραν Μακαριότητα εἰς τὴν οὕτω οὐχί τιμητικὴν δι' ἡμᾶς ἀποστολὴν ἐγκυκλίου Γράμματος εἰς τὴν Ἀγγλικὴν ἀντὶ τοῦ ἀπὸ αἰώνων καθιερωμένου τρόπου ἀλληλογραφίας μετὰ τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν;

Δεύτερον, μετὰ δυσκολίας κατανοοῦμεν τὴν πρωτοφανῆ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀνάληψιν ὑφ' Ἑμῶν πρωτοβουλίας πρὸς σύγκλησιν Πανορθόδοξου Συνάξεως. Περιττόν νά ὑπομνήσωμεν Ἑμῖν τὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν κατέχει τό Ἑμέτερον Πατριαρχεῖον εἰς τὴν τάξιν τῶν Διπτύχων τῆς Ἀγιωτάτης Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὡς καί τό γεγονός ὅτι, κατὰ τὴν κανονικὴν τάξιν, ἥτις ἀνέκαθεν καί μέχρι προσφάτως ἐγένετο ὑφ' ὅλων τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν σεβαστή, αἱ Πανορθόδοξοι Συνάξεις τῶν Προκαθημένων συγκαλοῦνται πάντοτε ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ὅστις καί προεδρεύει αὐτῶν. Ποίου εἴδους ἐνότητα θέλει ὑπηρετήσῃ ἡ Ἑμετέρα πρωτοβουλία, ἐάν ἀπουσιάσῃ ἐκ τῆς προτεινομένης ὑφ' Ἑμῶν Συνάξεως ὁ Πρῶτος τῆς τάξεως τῶν Ὀρθοδόξων Προκαθημένων; Καί ποῖον νόημα θά εἶχε μία Σύναξις Προκαθημένων, κατὰ τὴν ὁποίαν δέν θά ἦτο δυνατὴ ἡ τέλεσις ἀπὸ κοινοῦ τῆς Θείας Λειτουργίας, διότι εἷς ἐξ αὐτῶν διέκοψε τὴν Εὐχαριστιακὴν κοινωνίαν μετὰ τινων ἐξ αὐτῶν; Ἡ τυχόν πραγματοποιήσις τῆς πρωτοβουλίας Ἑμῶν ταύτης θέλει καταδείξει τοῖς πᾶσι, φίλοις τε καί ἐχθροῖς, ὅτι ἡ Ὀρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία δέν ἀποτελεῖ ὀργανικὴν ἐνότητα, καί ἔχει περιπέσει εἰς τὴν κατάστασιν ὁμοσπονδίας, ἢ καί, ἔτι χειρόν, συνομοσπονδίας Ἐκκλησιῶν προτεσταντικοῦ τύπου. Ἡ εὐθύνη τὴν ὁποίαν ἐπωμίζεται ἡ Ἑμετέρα Μακαριότης διὰ τῆς πρωτοφανοῦς ταύτης πρωτοβουλίας Αὐτῆς, εἶναι πελωρία ἔναντι τῆς Ἱστορίας, καί εἰλικρινῶς ἀποροῦμεν πῶς ἀπεφάσισεν Αὕτη νά ἀναλάβῃ αὐτήν, καί δὴ κατὰ τοὺς κρισίμους τούτους καιροὺς.

Τρίτον, ἀπορίαν προκαλεῖ εἰς ἡμᾶς ἡ ἐπίκλησις, ὡς σκοποῦ τῆς προτεινομένης ὑφ'

Ἰμῶν Συνάξεως, τῆς «διαφυλάξεως τῆς Εὐχαριστιακῆς κοινωνίας ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ». Ἄλλ' ἡ Εὐχαριστιακὴ κοινωνία ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ οὐδέποτε διεκόπη εἰ μὴ ὑπὸ μιᾶς καὶ μόνον Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, καὶ τοῦτο μονομερῶς, πασῶν τῶν λοιπῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν διατηρουσῶν τὴν πρὸς αὐτὴν καὶ μετ' ἀλλήλων Εὐχαριστιακὴν κοινωνίαν. Πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ταύτην, συνεπῶς, δεῖον νὰ κατευθυνθῇ οἰαδήποτε προσπάθεια ἐπανόδου εἰς τὴν Εὐχαριστιακὴν κοινωνίαν, καὶ οὐχὶ πρὸς τὰς λοιπὰς Ἐκκλησίας.

Πρὸς τούτοις, διερωτᾶται τις ποῖον θετικὸν ἀποτέλεσμα θὰ ἠδύνατο νὰ ἔχη μία συνάντησις Προκαθημένων, ἔστω καὶ ἄτυπος, ἄνευ προετοιμασίας τινός. Οὐδέποτε, μηδὲ παρά τοῖς κοσμικοῖς, ἐπεχειρήθη συνάντησις τις ἡγετῶν ἄνευ προετοιμασίας, ἵνα μὴ ἀχθῇ αὕτη εἰς ἀποτυχίαν βλαπτικὴν διὰ τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν. Μία τοιαύτη ἀπροετοίμαστος συνάντησις οὐχὶ μόνον δέν θὰ ὠφέλει, ἀλλὰ καὶ θὰ ἔβλαπτε μεγάλως τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν. Ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας ἡ τοιαύτη συνάντησις θὰ ὑπέκρυπτεν ἄλλα κίνητρα καὶ θὰ ἐξυπηρετεῖ ἄλλους σκοποὺς πλὴν ἐκείνου τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας, τὴν ὁποίαν ἐνότητα καὶ θὰ ἔπληττεν, ἴσως, ἀνεπανορθώτως.

Κατόπιν τούτων, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἀναλογιζόμενον τὴν εὐθύνην αὐτοῦ, ὡς Πρωτοθρόνου ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ, διὰ τὴν διαφύλαξιν τῆς κανονικῆς τάξεως, ὡς καὶ τὰς σοβαρὰς συνεπειὰς διὰ τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας, τὰς ὁποίας θὰ εἶχεν ἡ τυχόν, παρά τὴν κανονικὴν ταύτην τάξιν καὶ παράδοσιν, πραγματοποιήσις τῆς προτεινομένης ὑπὸ τῆς Ἰμετέρας Μακαριότητος συναντήσεως τῶν Προκαθημένων, καλεῖ Αὐτὴν ἀδελφικῶς ὅπως μὴ ἐμμείνη εἰς τὴν πρωτοβουλίαν Αὐτῆς ταύτην, ὑπηρετοῦσα, ἀνεπιγνώστως ἴσως, ἀλλοτρίους σκοποὺς ἀπὸ αἰῶνων ὑπονομεύοντας τὸν πανίερον Οἰκουμενικὸν Θρόνον, καὶ ἀναλαμβάνουσα οὕτως ἱστορικοῦ μεγέθους εὐθύνας διὰ τὰς συνεπειὰς, τὰς ὁποίας θὰ εἶχεν ἡ ἐνέργεια αὕτη διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Γένος.

Ἐπὶ δέ τούτοις, περιπτυσσόμενοι καὶ αὐθις τὴν Ἰμετέραν Μακαριότητα φιλήματι ἀγίῳ, διατελοῦμεν μετὰ τῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης καὶ ἐξειδικιασμένης τιμῆς.

,βιθ' Δεκεμβρίου κς´

Τῆς Ἰμετέρας γερασμίας Μακαριότητος
ἀγαπητός ἐν Χριστῷ ἀδελφός

Μακαριώτατε και Αγιώτατε Πατριάρχα Ιεροσολύμων και πάσης Παλαιστίνης, εν Χριστώ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητέ και περιπόθητε ἀδελφέ και συμπλευργέ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Θεοφίλε, τὴν Ὑμετέραν γερασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἐλάβομεν και μετ' ἐκπλήξεως οὐ μικρᾶς ἀνέγνωμεν τό ἀπό 11ης Δεκεμβρίου 2019 Γράμμα τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, δι' οὐ καλεῖτε τὴν ἡμετέραν Μετριότητα εἰς συνάντησιν τῶν Ὁρθοδόξων Προκαθημένων ἐν τόπῳ τῆς Ὑμετέρας δικαιοδοσίας πρὸς διαβούλευσιν «διὰ τὴν διατήρησιν τῆς μεταξύ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν Εὐχαριστιακῆς ἐνότητος». Τὴν ἐκπληξιν, ἵνα μὴ εἰπωμεν τὴν κατάπληξιν ἡμῶν, ἐκ τοῦ ὡς ἀνω Γράμματος τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος προκαλοῦν αἱ ἀκόλουθοι παρατηρήσεις:

Ἐν πρώτοις ἐκπλησοσόμεθα οὐχὶ εὐχαρίστως ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν μακροαῖωνα ἱστορίαν τῶν δύο ἡμετέρων Πατριαρχείων τό ὀρθῶς ἐπιγραφόμενον «Ἑλληνορθόδοξον Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων» ἀλληλογραφεῖ μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου εἰς γλῶσσαν ξένην πρὸς τὴν μητρικὴν ἡμῶν τοιαύτην, ὡς ἐάν ἐπαυσεν αἰφνης νὰ αἰσθάνηται τοῦτο ὁμαίον και ἀνήκον μεθ' ἡμῶν εἰς τό αὐτό ἱστορικόν και μαρτυρικόν Γένος, εἰς τό ὁποῖον μάλιστα ἡ Θεία Πρόνοια ἀπό αἰῶνων ἐνεπιστεύθη τὴν φύλαξιν τῶν ἱερῶν Προσκυνημάτων τῆς Ἁγίας Γῆς διὰ τῆς Ἀγιοταφτικῆς Ὑμῶν Ἀδελφότητος. Ἐενίξει μεγάλως ἡ τοιαύτη στάσις και ἐνέργεια Ὑμῶν πάντας ὅσοι γνωρίζουν τοὺς ἀγῶνας τῶν ἀοιδίμων Προκατόχων τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, ὅτινες ἀντέστησαν σθεναρῶς κατὰ τῶν γνωστῶν ἐκ τῆς Ἱστορίας προσαθειῶν διωδοσέως εἰς τοὺς Ἁγίους Τόπους ξένων πρὸς τό ἡμέτερον Γένος δυνάμεων. Τί, ἄραγε, ὠδήγησε τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα εἰς τὴν οὕτω οὐχὶ τιμητικὴν δι' ἡμᾶς ἀποστολήν ἐγκυκλίου Γράμματος εἰς τὴν Ἀγγλικὴν ἀντὶ τοῦ ἀπό αἰῶνων καθιερωμένου τρόπου ἀλληλογραφίας μεταξύ τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν;

Δεύτερον, μετὰ δυσκολίας κατανοοῦμεν τὴν πρωτοφανῆ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀνάληψιν ὑφ' Ὑμῶν πρωτοβουλίας πρὸς σύγκλησιν Πανορθόδοξου Συνάξεως. Περιττόν νὰ ὑπομνήσωμεν Ὑμῖν τὴν θέσιν, τὴν ὁποῖαν κατέχει τό Ὑμέτερον Πατριαρχεῖον εἰς τὴν τάξιν τῶν διπτύχων τῆς Ἀγιατῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὡς και τό γεγονός ὅτι, κατὰ τὴν κανονισθῆν τάξιν, ἤτις ἀνέκαθεν και μέχρι προσφάτως ἐγένετο ὑφ' ὄμων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν σεβαστή, αἱ Πανορθόδοξοι Συνάξεις τῶν Προκαθημένων συγκαλοῦνται πάντοτε ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ὅστις και προεδρεῖ αὐτῶν. Ποίου εἶδους ἐνότητα θέλει ὑπηρετῆσαι ἡ Ὑμετέρα πρωτοβουλία, ἐάν ἀπουσιάξῃ ἐκ τῆς προτεινομένης ὑφ' Ὑμῶν Συνάξεως ὁ Πρῶτος τῆ τάξει τῶν Ὁρθοδόξων Προκαθημένων; Καὶ ποῖον νόημα θά εἶχε μία Σύναξις

Προκαθημένων, κατά την όποιαν δέν θά ήτο δυνατή ή τέλεις από κοινού τής Θείας Λειτουργίας, διότι εις έξ αυτών διέκοψε τήν Εύχαριστιακήν κοινωνίαν μετά των έξ αυτών; Η τυχόν πραγματοποιήσις τής πρωτοβουλίας Υμών ταύτης θέλει καταδείξει τοις πάσι φίλοις τε και έχθροίς, ότι ή Ορθόδοξος ήμών Εκκλησία δέν αποτελεί οργανικήν ένότητα, και έχει περιπέσει εις τήν κατάστασιν όμοσπονδίας, ή και έτι χειρόν, συνομοσπονδίας Εκκλησιών προτεσταντικού τύπου. Η εϋθύνη τήν όποιαν έπωμίζεται ή Υμετέρα Μακαριότης διά τής πρωτοφανούς ταύτης πρωτοβουλίας Αύτης, είναι πελωρία έναντι τής Ιστορίας, και ειλικρινώς άπορούμεν πώς άπεφάσισεν Αύτη νά αναλάβη αύτην, και δή κατά τούς κρίσιμους τούτους καιρούς.

Τρίτον, άπορίαν προκαλεί εις ήμάς ή επίκλησις, ως σκοπού τής προτεινομένης ύφ' Υμών Συνάξεως, τής «διαφυλάξεως τής Εύχαριστιακής κοινωνίας έν τή Ορθοδόξω Εκκλησία». Αλλ' ή Εύχαριστιακή κοινωνία έν τή Ορθοδόξω Εκκλησία οϋδέποτε διεκόπη ει μη υπό μιάς και μόνον Ορθοδόξου Εκκλησίας, και τούτο μονομερώς, πασών των λοιπών Ορθοδόξων Εκκλησιών διατηρουσών τήν προς αύτην και μετ' άλλήλων Εύχαριστιακήν κοινωνίαν. Πρός τήν Εκκλησίαν ταύτην, συνεπώς, δέν νά κατευθυνθή οιαδήποτε προσπάθεια έπανόδου εις τήν Εύχαριστιακήν κοινωνίαν, και οϋχι προς τάς λοιπάς Εκκλησίας.

Πρός τούτους, διερωτάται τις ποίον θετικόν άποτέλεσμα θά ήδύνατο νά έχη μία συνάντησις Προκαθημένων, έστω και άτυπος, άνευ προετοιμασίας τινός. Οϋδέποτε, μηδέ παρά τοις κοσμικοίς, έπεχειρήθη συνάντησις τις ήγετών άνευ προετοιμασίας, ίνα μη άχθή αύτη εις άποτυχίαν βλαπτικήν διά τόν επιδιωκόμενον σκοπόν. Μία τοιαύτη άπροετοιμαστος συνάντησις οϋχι μόνον δέν θά ώφέλει, αλλά και θά έβλαπτε μεγάλως τήν ένότητα τής Εκκλησίας ήμών. Υπό τάς συνθήκας ταύτας ή τοιαύτη συνάντησις θά υπέκρυπτεν άλλα κίνητρα και θά έξυτηρέτει άλλους σκοπούς πλην εκείνου τής ένότητος τής Εκκλησίας, τήν όποιαν ένότητα και θά έπληρτεν, ίσως, άνεπανορθώτως.

Κατόπιν τούτων, τό Οικουμενικόν Πατριαρχείον, αναλογιζόμενον τήν εϋθύνην αυτού, ως Πρωτοθρόνου έν τή Ορθοδόξω Εκκλησία, διά τήν διαφύλαξιν τής κανονικής τάξεως, ως και τάς σοβαράς συνεπειάς διά τήν ένότητα τής Εκκλησίας, τάς όποιάς θά ειχεν ή τυχόν, παρά τήν κανονικήν ταύτην τάξιν και παράδοσιν, πραγματοποιήσις τής προτεινομένης υπό τής Υμετέρας Μακαριότητος συναντήσεως των Προκαθημένων, καλεί Αύτην άδελφικώς όπως μη έμμείνη εις τήν πρωτοβουλίαν Αύτης ταύτην, ύπηρετούσα, άνεπιγνώστως ίσως, άλλοτρίους σκοπούς από αιώνων ύπονομούοντας τόν πανίερον Οικουμενικόν Θρόνον, και αναλαμβάνουσα οϋτως ιστορικού μεγέθους εϋθύνας διά τάς συνεπειάς, τάς όποιάς θά ειχεν ή ένέργεια αύτη διά τήν Εκκλησίαν και τό Γένος.

Επί δέ τούτοις, περιπτυσσόμενοι καί αὐθις τήν Ὑμετέραν Μακαριότητα
φιλήματι ἀγίῳ, διατελοῦμεν μετὰ τῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης καί ἐξειδικιασμένης τιμῆς.

βιβ' Δεκεμβρίου κς'
Τῆς Ὑμετέρας γερασμίας Μακαριότητος
ἀγαπητός ἐν Χριστῷ ἀδελφός
Ὁ Κωνσταντῖνος Βλάχος